

ПРЕДЛОГ

На основу члана 41а став 2. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10 – исправка, 14/16 и 95/18 – др. закон) и члана 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС, 44/14 и 30/18 – др. закон),

Влада доноси

УРЕДБУ О ПРОГЛАШЕЊУ СТРОГОГ РЕЗЕРВАТА ПРИРОДЕ „КАЛЕНИЋ”

Члан 1.

Подручје шуме Каленић између Јухора и Гледићких планина у централној Србији, ставља се под заштиту као Строги резерват природе „Каленић”, које се сврстава у I категорију заштићеног подручја међународног, националног, односно изузетног значаја (у даљем тексту: Строги резерват природе „Каленић”).

Члан 2.

Строги резерват природе „Каленић” ставља се под заштиту ради очувања биолошке разноврсности, ретке и јединствене климатогене шумске заједнице сладуна и цера (*Quercetum farnetto-cerris*) старости око 100 година, која представља и значајно станиште строго заштићених врста фауне птица као што су мишар, шумска сова, велики шарени детлић, кос, дрозд имелаш, велика и обична сива сеница, бргљез и др.

Члан 3.

Строги резерват природе „Каленић” укупне површине 2 ha налази се на територији општине Рековац.

Опис границе и графички приказ Строгог резервата природе „Каленић” дати су у Прилогу – Опис границе и графички приказ Строгог резервата природе „Каленић”, који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни део.

Члан 4.

На подручју Строгог резервата природе „Каленић” успоставља се режим заштите I степена.

Режим заштите I степена целокупно је у државном власништву.

Члан 5.

Режим заштите I степена забрањује коришћење природних ресурса, изградњу објеката и извођење било каквих радова и активности.

На целом подручју радови и активности се ограничавају на:

- 1) научна истраживања и праћење природних процеса;
- 2) контролисану посету у образовне, рекреативне и општекултурне сврхе које нису у супротности са циљевима очувања природних вредности;

- 3) обележавање граница;
- 4) спровођење заштитних, санационих и других неопходних мера у случају пожара, природних непогода, удеса, реконструкције, санација и одржавања постојећих објеката од посебног значаја, као што су високонапонски далеководи, болести и пренамножења одређених биљних и животињских врста.

Члан 6.

Строги резерват природе „Каленић” поверава се на управљање ЈП „Србијашуме” из Београда (у даљем тексту: Управљач).

Члан 7.

У обављању законом утврђених послова управљања заштићеним подручјем, Управљач је дужан нарочито да:

- 1) управља заштићеним подручјем на начин који омогућава да се у потпуности спроведу прописане мере и активности заштите (режим заштите) у циљу очувања и унапређења заштићеног подручја;
- 2) врши обележавање заштићеног подручја;
- 3) донесе десетогодишњи план управљања и годишњи програм управљања;
- 4) обезбеди чуварску службу;
- 5) донесе акт о унутрашњем реду и чуварској служби;
- 6) у случају насталих промена које могу уништити или нарушити основну вредност заштићеног подручја обавештава Завод за заштиту природе Србије;
- 7) обезбеђује услове за спровођење научноистраживачких, образовних, информативно-пропагандних и других активности у складу са законом којим се уређује заштита природе;
- 8) обезбеђује финансијска средства из сопствених прихода и из накнада за коришћење заштићеног подручја, као и других извора утврђених законом;
- 9) се обраћа надлежним органима ради обезбеђивања средстава из општинског и републичког буџета и других извора прихода;
- 10) учествује у поступку утврђивања накнаде за ускраћивање или ограничавање права коришћења;
- 11) издаје сагласности и одобрења, и
- 12) прати стање и води евиденцију о природним вредностима, непокретностима и људским активностима.

Управљач је дужан да изврши упис делатности управљања заштићеним подручјем у складу са прописима којима се уређује класификација делатности у року од 60 дана од дана ступања на снагу ове уредбе.

Члан 8.

Очување, унапређење и приказивање природних и других вредности подручја Строгог резервата природе „Каленић” спроводи се према плану управљања који доноси Управљач на период од десет година (у даљем тексту: План управљања), са садржином и на начин прописан законом којим се уређује заштита природе.

План управљања садржи циљеве и приоритетне задатке очувања повољног стања као и превентивне мере заштите од пожара у складу са законом којим се уређује заштита од пожара и прописима донетим на основу тог закона.

План управљања Управљач доноси и доставља министарству надлежном за послове заштите животне средине (у даљем тексту: Министарство) најкасније у року од десет месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.

У поступку давања сагласности на План управљања, Министарство прибавља мишљења министарстава надлежних за послове пољопривреде, шумарства и водопривреде, науке, просвете, културе, рударства и енергетике, привреде, грађевине, саобраћаја и просторног планирања, туризма и финансија.

Управљач је дужан да једном у три године анализира спровођење Плана управљања и остварене резултате и по потреби изврши његову ревизију.

До доношења Плана управљања, Управљач врши послове на основу годишњег програма управљања који је дужан да донесе и достави Министарству на сагласност у року од 30 дана од дана ступања на снагу ове уредбе.

План управљања остварује се годишњим програмом управљања, који садржи нарочито: сажет приказ природних и других вредности заштићеног подручја, циљева заштите и одрживог коришћења, могућности и ограничења за њихово остваривање; детаљан приказ годишњих задатака на чувању, одржавању, унапређењу, приказивању и одрживом коришћењу заштићеног подручја за потребе науке, образовања, рекреације и туризма и укупног социо-економског развоја; приказ конкретних послова на изради и доношењу управљачких докумената, првенствено Плана управљања, акта о унутрашњем реду и чуварској служби; приказ задатака на обележавању заштићеног подручја, заснивању информационог система и противпожарној заштити; приказ субјеката, организационих и материјалних услова за извршење програма, висине и извора потребних финансијских средстава.

Члан 9.

Управљач је дужан да обезбеди спровођење режима заштите, односно унутрашњи ред и чување заштићеног подручја у складу са правилником о унутрашњем реду и чуварској служби који доноси уз сагласност Министарства у року од шест месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.

У оквиру садржине прописане законом којим се уређује заштита природе, правилником из става 1. овог члана се ближе утврђују забрањени радови и активности, као и правила и услови обављања радова и активности који су допуштени на подручју Строгог резервата природе „Каленић”.

Правилник из става 1. овог члана се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Члан 10.

Управљач је дужан да на прописан начин обележи Строги резерват природе „Каленић”, његову спољну границу, односно границе режима заштите, најкасније у року од 12 месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.

Члан 11.

Управљач је дужан да заснује дигиталну базу података о природним и створеним вредностима, непокретностима, активностима и другим подацима од значаја за управљање Строгим резерватом природе „Каленић” у року од две године од дана ступања на снагу ове уредбе.

Члан 12.

Средства за спровођење Плана управљања обезбеђују се из буџета Републике Србије, прихода остварених обављањем делатности Управљача и из других извора, у складу са законом.

Члан 13.

Планови уређења простора, шумске, ловне, пољопривредне и друге основе и програми који обухватају заштићено подручје Строги резерват природе „Каленић” усагласиће се са Просторним планом Републиком Србије, Планом управљања и режимом заштите утврђеним овом уредбом.

Члан 14.

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

05 Број:
У Београду, 2019. године

В Л А Д А

ПРЕДСЕДНИК

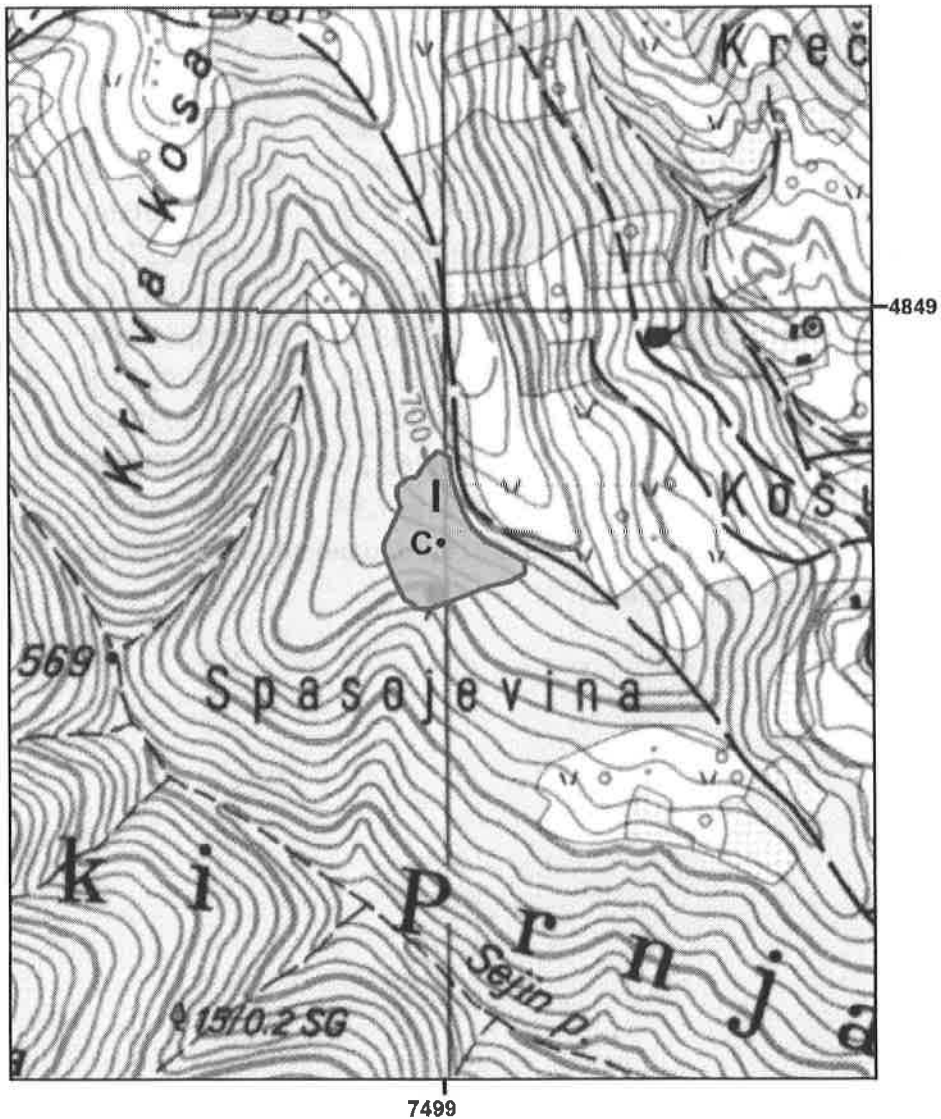
Ана Брнабић, с.р.

ОПИС ГРАНИЦЕ И ГРАФИЧКИ ПРИКАЗ СТРОГОГ РЕЗЕРВАТА ПРИРОДЕ
„КАЛЕНИЋ”

Граница Строгог резервата природе „Каленић” обухвата делове катастарских парцела 670/1 и 670/2, КО Каленићи Прњавор, општина Рековац и одређена је преломним тачкама са координатама: Y=7499009,30 X=4848810,46; Y=7499011,28 X=4848785,78; Y=7499018,19 X=4848764,06; Y=7499026,09 X=4848742,34; Y=7499036,95 X=4848723,58; Y=7499054,72 X=4848704,82; Y=7499068,54 X=4848698,90; Y=7499087,30 X=4848688,04; Y=7499104,08 X=4848679,15; Y=7499103,09 X=4848664,34; Y=7499085,21 X=4848654,72; Y=7499056,69 X=4848647,56; Y=7499032,88 X=4848638,82; Y=7499005,12 X=4848627,25; Y=7498981,66 X=4848619,92; Y=7498965,86 X=4848620,90; Y=7498962,03 X=4848626,68; Y=7498951,91 X=4848631,59; Y=7498938,90 X=4848657,04; Y=7498931,31 X=4848676,19; Y=7498925,38 X=4848693,96; Y=7498927,05 X=4848704,17; Y=7498932,29 X=4848714,70; Y=7498942,17 X=4848737,40; Y=7498947,29 X=4848748,12; Y=7498942,08 X=4848762,29; Y=7498942,66 X=4848774,14; Y=7498955,67 X=4848784,26; Y=7498967,84 X=4848786,77; Y=7498980,67 X=4848806,51; Y=7498994,71 X=4848818,96, односно прати границу шумског одсека d унутар одељења 26, ГЈ „Каленић”.

СТРОГИ ПРИРОДНИ РЕЗЕРВАТ "КАЛЕНИЋ"

1 : 10 000

Легенда

- Граница строгог природног резервата "Каленић"
- Режим заштите I (првог) степена

Координате централне тачке (С)

Y_c=7498998,08

X_c=4848702,85

Образложење

Правни основ

Правни основ за доношење ове уредбе садржан је у одредби члана 41а став 2. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка, 14/16 и 95/18-др. закон) којом је прописано да се заштићено подручје I категорије проглашава актом Владе Републике Србије.

Према члану 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС, 44/14 и 30/18 – др. закон) Влада уредбом подробније разрађује однос уређен законом, у складу са сврхом и циљем закона.

Одредбом члана 5а став 1. Закона о министарствима („Службени гласник РС”, бр. 44/14, 14/15, 54/15, 96/15 – др. закон и 62/17), између осталог, обавља послове државне управе који се односе на заштиту природе.

Разлози за доношење уредбе

Проглашењем заштите Строгог резервата природе „Каленић” обезбеђује се очување природних и вредности које својим значајем заслужују статус репрезентативних примера биодиверзитета на територији Републике Србије.

Строги резерват природе „Каленић” простире се у централној Србији, у Левачу, испод западних обронака Гледићких планина, а изнад Каленићке реке, на локалитету „Спасојевина” (КО Каленићки Прњавор, општина Рековац). Циљ заштите Строгог резервата природе „Каленић” је очување врло ретке шумске састојине на подручју Србије. На простору природног добра налази се климатогена заједница храста сладуна и цера (*Quercetum farnetto-cerris*) старости од око 100 година, која је сачувала све одлике аутохтоног шумског екосистема. Окружена чистом буковом шумом, ова мешовита шумска састојина у фази старења и природне обнове, остатак је некадашњих изворних храстових шума, типичних за источни део Балканског полуострва.

Према вреднованим елементима биодиверзитета, Строги природни резерват „Каленић” спада у јединствена заштићена подручја тог типа у Србији. Захваљујући одсуству антропогених фактора, односно несметаном одвијају процеса сукцесије, заштићени простор резервата представља полигон за научна истраживања, посебно генетског развоја и феномена мутације дрвенастих врста, с обзиром на то да је у премерима вршеним до 1997. године као едификатор ове шумске заједнице била евидентирана и трећа врста – храст китњак (*Quercus sessiliflora*). Са становишта очувања екосистемске разноврсности на подручју резервата налази се врло вредно шумско станиште прашумског типа, настањено строго заштићеним и заштићеним врстама птица. Проглашењем заштите овог строгог резервата природе предупредили би се могући ризици по његове биолошке, пејзажне и естетске вредности.

Природно добро је први пут заштићено као Строги природни резерват „Каленић” решењем Завода за заштиту и научно проучавање природних реткости НР Србије број 594 од 24. октобра 1957. године. Подручје је поново стављено под заштиту решењем Скупштине општине Рековац из 1974 године. Циљ доношења новог акта о заштити је усаглашавање са Законом о заштити природе, а на основу стручно-документационе основе, Студије заштите Строгог резервата природе „Каленић”, коју је у складу са одредбама члана 42. Закона о заштити природе припремио и министарству надлежном за послове заштите животне средине доставио Завод за заштиту природе Србије, Београд. Оценивши да су налази Завода стручно оправдани, а предлози правно основани, Министарство је у складу са одредбама члана 43. Закона о заштити природе обавестило

јавност о Нацрту уредбе о проглашењу Строгог резервата природе „Каленић”, односно обезбедило јавни увид и организовало јавну расправу за наведену документацију. У току јавног увида и јавне расправе није било примедби на нацрт акта о проглашењу.

С обзиром на то да је спроведен поступак јавног увида и јавне расправе, као и да су заштићена подручја добра од општег интереса, сматрамо целисходним да се покрене процедура доношења ове уредбе, која у складу са Пословником Владе, започиње достављањем текста Предлога уредбе на мишљење надлежним министарствима.

Објашњење решења предложених уредбом

У члану 1. утврђују се генерални положај и одлике, категорија, врста и назив заштићеног подручја.

У члану 2. утврђују се основне вредности подручја и циљеви заштите.

У члану 3. утврђују се положај и површина подручја у односу на територијално-административну поделу.

У члану 4. утврђује се режим заштите на површини у државном власништву.

У чл. 5. утврђују се радови и активности који су забрањени, односно ограничени на површинама на којима је прописан режим заштите I степена.

У члану 6. одређује се управљач заштићеног подручја. За управљача се предлаже Јавно предузеће „Србијашуме”, Београд. Министарство је утврдило да предложени управљач у потпуности испуњава прописане услове за управљача заштићеног подручја, располаже респективним искуствима на пословима очувања и презентације природних вредности и стално је присутан на заштићеном подручју и његовој околини.

У члану 7. утврђују се основна овлашћења и обавезе управљача.

У члану 8. утврђена је обавеза управљача да у року од 10 месеци донесе План управљања за период од 10 година; наведена су министарства од којих се прибавља мишљење у поступку давања сагласности и одређен оквирни садржај годишњег програма на основу кога управљач обавља послове у времену до доношења плана управљања.

У члану 9. утврђен је рок од 6 месеци за доношење Правилника о унутрашњем реду и чуварској служби

У члану 10. утврђен је рок од годину дана за обележавање заштићеног подручја и рок од 12 месеци за идентификацију граница на терену, ортофото карти и катастарском плану, што ће управљач урадити у сарадњи са Републичким геодетским заводом и Заводом за заштиту природе Србије. Предвиђено је да на операт, односно записник о утврђивању граница сагласност даје министарство надлежно за послове просторног планирања, као и меродавност тако утврђених граница и површина у свим стварима које се тичу спровођења уредбе.

У члану 11. утврђује се обавеза управљача да у року од две године заснује дигиталну базу података, односно географски информациони систем о природним и створеним вредностима, активностим и непокретностима као кључном алату за планирање и праћење послова управљања и промена на заштићеном подручју.

У члану 12. наводе се основни извори средстава за финансирање заштићеног подручја односно плана управљања, сходно члану 69. Закона о заштити природе.

У члану 13. утврђује се обавеза усаглашавања планова, програма и основа са уредбом и планом управљања.

У члану 14. прописано је да ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Анализа ефеката уредбе

Доношењем уредбе остварује се низ позитивних ефеката у домену циљева утврђених Просторним планом Републике Србије, стратешким документима у области заштите природе, животне средине и одрживог развоја и међународним уговорима и програмима, а пре свега заштита биодиверзитета, као и повећање површине заштићених подручја, посебно еколошки значајних подручја.

С обзиром на то да се Строги резерват природе „Каленић” налази у слабо насељеној области и на мањој површини која је у државној својини, а посебно имајући у виду врсту природног добра и концепт заштите са изразито конзервационистичким приступом, процена социоекономских ефеката заштите своди се на утицај научно-истраживачких активности, као и културолошких и образовних програма чије спровођење уредба подстиче у циљу очувања, унапређења и популаризације заштићеног подручја.

Финансијска средства потребна за спровођење уредбе

Средства потребна за спровођење ове уредбе у 2019. години обезбеђена су Законом о буџету Републике Србије за 2019. годину („Службени гласник РС”, број 95/18) у износу од 1.000.000,00 динара на Разделу 25 – Министарство заштите животне средине (у даљем тексту: Министарство), Глава 25.0 – Министарство заштите животне средине, Програм 0405 – Заштита природе и климатске промене, Функција 560 – Заштита животне средине неklasификована на другом месту, Програмска активност 0002 – Подстицаји за програме управљања заштићеним природним добрима од националног интереса, Економска класификација 451 – Субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама обезбеђена су средства са спровођење овог акта.

У 2020. и 2021. години финансијска средства биће планирана у оквиру лимита на разделу министарства надлежног за послове заштите животне средине који ће бити опредељени од стране Министарства финансија у складу са билансним могућностима.

